

NIEODPŁATNE MEDIACJE dla Ciebie

Jeśli:

- ✓ ważne są dla Ciebie dalsze relacje - bo konieczna lub wartościowa jest dalsza współpraca lub kontakt
- ✓ chcesz wygrać, a jednocześnie boisz się niekorzystnego wyroku w sądzie...

zależy ci w relacjach na:

- ✓ najlepszym rozwiązaniu twojej sprawy
- ✓ wypracowaniu własnych rozwiązań sytuacji, które chcesz zmienić
- ✓ wypracowaniu wspólnego rozwiązania zadowalającego wszystkie zwaśnione strony, na które dobrowolnie będą gotowe przystać
- ✓ bezpiecznym, poufnym i bezstresowym postępowaniu
- ✓ wspólnym wypracowaniu reguł postępowania
- ✓ prowadzeniu konstruktywnych rozmów w bezpiecznej i poufnej atmosferze...

chcesz:

- ✓ przejąć odpowiedzialność za podejmowanie własnych decyzji
- ✓ być odpowiedzialny za przedmiot sporu i wynik postępowania
- ✓ zdecydować jakie będzie rozwiązanie
- ✓ mieć wpływ na sposób rozwiązania swoich spraw
- ✓ wykazać się kreatywnością skupioną na wypracowaniu konsensusu...

potrzebujesz:

- ✓ wsparcia w poszukiwaniu rozwiązań możliwych do zastosowania w przyszłości
- ✓ warunków do dobrego porozumienia...

IDŹ NA MEDIACJE!

To warto wiedzieć!

Mediacja to metoda wypracowywania porozumienia w sytuacji konfliktów lub sporów, w której uczestnicy poszukują najlepszych dla siebie rozwiązań.

Jest dobrowolna, nieformalna i poufna, a mediator jest osobą bezstronną.

Może być prowadzona w sprawach małżeńskich, rodzinnych, sąsiedzkich, konsumenckich, majątkowych, gospodarczych i innych.

Aby doszła do skutku - obie strony sporu muszą wyrazić zgodę na udział w mediacji.

Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których sąd lub inny organ wydał postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub gdy zachodzi podejrzenie, że pomiędzy stronami występuje przemoc.

Spory można i warto rozwiązywać bez udziału sądu.

W każdej sytuacji można rozważyć skorzystanie z alternatywnego sposobu rozwiązania sporu, jakim jest mediacja.

W punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego możesz liczyć na:

- ✓ poinformowanie o możliwościach i korzyściach polubownych metod rozwiązywania sporów
- ✓ przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji
- ✓ przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej
- ✓ **przeprowadzenie mediacji (przez mediatora)**
- ✓ udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

Jak skorzystać z nieodpłatnej mediacji?

1. REJESTRACJA Zaczynj od zarejestrowania się na wizytę w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Możesz to zrobić telefonicznie w starostwie powiatowym lub urzędzie miasta (dotyczy dużych miast, na prawach powiatu). Numery telefonów znajdziesz na urzędowych stronach internetowych powyższych samorządów oraz na okładce niniejszej publikacji.

Działa też rejestracja elektroniczna, przez stronę: NP.MS.GOV.PL

2. OŚWIADCZENIE Z nieodpłatnej pomocy skorzystać może **KAŻDA OSOBA FIZYCZNA, PO ZŁOŻENIU OŚWIADCZENIA** podczas wizyty w punkcie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Jeśli jesteś osobą prowadzącą działalność gospodarczą, warunkiem zainicjowania nieodpłatnej mediacji jest dodatkowo złożenie oświadczenia, że w ciągu ostatniego roku nie zatrudniałeś innych osób.

3. SPOTKANIE Jeśli myślisz o mediacji - warto zacząć od indywidualnego spotkania ze specjalistą w punkcie (prawnikiem, doradcą obywatelskim, niekoniecznie mediatorem). To dobra okazja, by sprawdzić, czy Twoja sprawa może być rozwiązana przez mediacje, a także wspólnie przeanalizować korzyści płynące z mediacji i polubownego rozwiązywania sporów.

Pamiętaj! Mediacja jest dobrowolna, więc nikt nie może przymuszać kórejkoľwiek ze stron do udziału w mediacji. Dopiero jeśli będzie wola udziału w postępowaniu obu stron sporu - wtedy można umawiać termin pierwszego wspólnego posiedzenia z udziałem mediatora.

Jeśli sąd lub inny organ wydały już decyzję o skierowaniu Twojej sprawy do mediacji - wyklucza to możliwość korzystania z nieodpłatnej mediacji w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Mediacje sądowe są odpłatne i prowadzą je uprawnieni mediatorzy, których wykaz znajdziesz na stronach internetowych sądów okręgowych.

Inne ważne informacje o nieodpłatnej mediacji

Nieodpłatnej mediacji nie może prowadzić osoba, która w sprawie którejkolwiek ze stron uprzednio świadczyła pomoc prawną lub poradnictwo obywatelskie, była świadkiem, wydawała opinię, sporządzała wywiad środowiskowy lub prowadziła terapię, a także osoba, co do której zachodzi uzasadniona wątpliwość bezstronności.

W takim przypadku mediator odmawia przeprowadzenia mediacji, informując o możliwości skorzystania z nieodpłatnej mediacji prowadzonej przez innego mediatora w tym samym punkcie lub innych punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (na terenie tego samego powiatu lub w innym miejscu, bowiem nie obowiązuje rejonizacja).

Jeśli jesteś osobą z niepełnosprawnością, problemami w komunikacji lub ze względu np. na epidemię zarządzono pracę punktu w trybie zdalnym

Wszystkie nieodpłatne porady, w tym mediacje, co do zasady udzielane są podczas osobistej wizyty w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Osoby, które ze względu na niepełnosprawność ruchową nie są w stanie przybyć do punktu lub doświadczają trudności w komunikowaniu się, mogą uzyskać nieodpłatne porady lub skorzystać z nieodpłatnej mediacji również przez telefon lub internet, przez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania lub w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się lub w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego.

W sytuacji zawieszenia, decyzją starosty lub prezydenta, bezpośredniej obsługi klientów w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego (np. ze względu na stan epidemii, zagrożenia epidemicznego lub po ogłoszeniu stanu nadzwyczajnego) -

z mediacji każdy może korzystać za pomocą środków komunikacji na odległość lub poza lokalem punktu. Nie składa się też wówczas żadnych oświadczeń.

Dlaczego warto korzystać z nieodpłatnej mediacji?

W świecie prawniczym funkcjonuje powiedzenie, że **najgorsza ugoda jest lepsza niż najlepszy wyrok**. Mediacja to szybki, darmowy i skuteczny sposób przedsądowego rozwiązania konfliktu lub sporu, w satysfakcjonujący oraz akceptowany przez obie strony sposób.

W trakcie mediacji mediator:

- ✓ wysłucha każdą ze stron
- ✓ stworzy warunki do uzgodnień pomiędzy stronami
- ✓ pomoże przygotować realistyczne i satysfakcjonujące dla obu stron rozwiązania
- ✓ przygotuje projekt ugody, a jeśli tego zechcesz - pomoże sporządzić wniosek do sądu o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

Mediacje oparte są na zasadach:

- ✓ woli porozumienia
- ✓ dobrowolności - warunkiem przystąpienia do mediacji jest zgoda obu stron na udział w postępowaniu mediacyjnym, na każdym etapie można też zrezygnować z mediacji
- ✓ poufności - uzyskane informacje w toku mediacji nie mogą być nigdzie wykorzystywane. Mediacje chronią więc tajemnice osobiste, rodzinne i przedsiębiorstwa (art. 183⁴ § 1-3 kodeksu postępowania cywilnego)
- ✓ nieformalności - mediator uzgodni wszystkie niezbędne zasady i przekazuje informacje, które pozwolą wszystkim czuć się bezpiecznie
- ✓ bezstronności - mediator nie bierze racji żadnej ze stron
- ✓ autonomii konfliktu - żadna decyzja nie zapadnie bez Twojego udziału
- ✓ satysfakcji - warunkiem spisania i zawarcia ugody jest uzyskanie akceptacji ostatecznych rozwiązań od obu stron sporu

To warto wiedzieć!

W punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego możesz liczyć na rozwiązanie konfliktu za pomocą mediacji - jako metody rozwiązywania sporów, przy udziale osoby trzeciej, która pomaga w komunikacji, w określeniu ważnych wspólnych spraw i w wypracowaniu akceptowanej przez obie strony ugody.

Mediator to osoba godna zaufania, niezależna, neutralna i uprawniona do prowadzenia postępowania mediacyjnego.

Kierując sprawę do sądu strony tracą kontrolę nad wynikiem postępowania. O ich sprawie rozstrzygnie sąd, po zapoznaniu się ze stanowiskami i przeanalizowaniu materiału dowodowego. Sąd bowiem „wędruje” do prawdy obiektywnej poprzez „prawdę formalną”. Sąd będzie związany treścią Twojego pozwu/wniosku i nie wykroczy poza ten zakres. Wyjątkiem jest dobro dziecka i ochrona prawa własności - gdzie sąd ma prawo działania z urzędu.

Mediator da Ci szansę na:

- ✓ odreagowanie swoich emocji
- ✓ zrozumienie sytuacji w jakiej się znajdujesz
- ✓ nawiązanie kontaktu z drugą stroną i podjęcie z nią rozmów

Mediacja daje szansę na poznanie stanowiska drugiej strony

Roztropnym jest człowiek, który podejmuje decyzje, gdy ma szeroką wiedzę i możliwość wyboru. Bo może jest coś czego nie wiesz, a co druga strona chce Ci przekazać? Jak mawiał filozof, Zenon z Kition: *„Natura dała nam jeden język, a dwoje uszu po to, ażebyśmy słuchali dwa razy więcej, niż mówimy”*.

Uгода mediacyjna

Uгода to pisemna forma określająca precyzyjnie przyjęte i zaakceptowane przez strony ustalenia i zobowiązania dotyczące przedmiotu sporu.

Aby ugoda zawarta przez strony przed mediatorem mogła uzyskać moc prawną ugody sądowej, tzn. by mogła wywoływać porównywalne skutki, jak w przypadku wyroku - **wymaga zatwierdzenia przez sąd**.

Niezbędne jest przy tym złożenie do sądu przez jedną lub obie strony wniosku o zatwierdzenie ugody, co ma dodatkową zaletę: sąd odmówi zatwierdzenia ugody, która byłaby sprzeczna z prawem, z zasadami współżycia społecznego, albo zmierzałaby do obejścia prawa.

Jeżeli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez nadanie jej klauzuli wykonalności. W pozostałych przypadkach sąd zatwierdza ugodę postanowieniem na posiedzeniu niejawnym. O terminie posiedzenia niejawnego sąd nie zawiadamia stron, doręcza im jedynie odpis wydanego na takim posiedzeniu orzeczenia.

W większości przypadków strony, które zawarły ugodę przed mediatorem, dobrowolnie realizują wzięte na siebie obowiązki, więc niejednokrotnie nie ma konieczności zatwierdzania takiej ugody przez sąd. Jest to bardzo duża zaleta mediacji, bo jak pokazuje praktyka - strony czują się odpowiedzialne za wspólnie wypracowane uzgodnienia.

Ważne: Jeśli żadna ze stron nie wystąpi o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem, ugoda taka wywołuje jedynie skutki prawne ugody pozasądowej, tj. umowy prawa cywilnego. W praktyce oznacza to, że jeśli jedna ze stron ugody nie wywiązuje się z jej postanowień, np. nie spłaca zadłużenia w ustalonych terminach, druga strona nie może realizować takiej ugody w postępowaniu komorniczym.

Na postanowienie sądu w przedmiocie zatwierdzenia ugody, w tym przez nadanie klauzuli wykonalności, przysługuje zażalenie. Jeśli zatem sąd odmówił zatwierdzenia ugody, albo zatwierdzi ją tylko częściowo, a strony nie są z takiego rozstrzygnięcia zadowolone, mogą w terminie 7 dni od doręczenia im postanowienia wnieść zażalenie do sądu wyższej instancji. Zażalenie składa się za pośrednictwem sądu, który wydał postanowienie.

W jakich sprawach może być prowadzona mediacja?

Mediacja może być prowadzona we wszystkich sprawach cywilnych, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody, tj. w sprawach, w których wynik postępowania jest zależny od woli stron. Zawarcie ugody, a tym samym prowadzenie mediacji, jest możliwe np. w sprawach o:

- ✓ zapłatę
- ✓ zniesienie współwłasności
- ✓ dział spadku
- ✓ podział majątku wspólnego
- ✓ należności ze stosunku pracy
- ✓ rozstrzygnięcie o istotnych sprawach rodziny
- ✓ zaspokojenie potrzeb rodziny

W sprawach rodzinnych przedmiotem mediacji może być pojednanie małżonków, albo ugodowe rozwiązanie kwestii dotyczących:

- ✓ zaspokojenia potrzeb rodziny
- ✓ alimentów
- ✓ sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej
- ✓ kontaktów z dziećmi
- ✓ spraw majątkowych

Mediacja może także odgrywać istotną rolę w opracowywaniu przez strony porozumienia o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem w przypadku rozwodu lub separacji. Strony mogą bowiem w sposób bardzo szczegółowy i uwzględniający ich indywidualną sytuację określić między innymi:

- ✓ miejsce zamieszkania dziecka
- ✓ sposób i harmonogram kontaktów z dzieckiem, zarówno osobistych, jak i z użyciem innych technik komunikacyjnych (telefonicznych i internetowych), w tym określenia zasad pokrywania ich kosztów
- ✓ sposób kontaktów z dzieckiem przez pozostałych członków rodziny,
- ✓ udział w rozstrzyganiu o istotnych sprawach dziecka, w szczególności w zakresie wyboru szkoły, profilu nauki, opieki zdrowotnej
- ✓ zasad wychowawczych i systemu wartości przekazywanych dziecku
- ✓ zasad pokrywania kosztów utrzymania i wychowania dziecka

Dla Ciebie przedsiębiorco

Przepisy od 2020 r. dopuściły korzystanie z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (w tym także nieodpłatnej mediacji) w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, pod warunkiem, że w ostatnim roku przedsiębiorca nie zatrudniał innych osób. Przed skorzystaniem z nieodpłatnego świadczenia w punkcie należy złożyć na początku spotkania pisemne oświadczenie w tym zakresie.

Może się też zdarzyć, że z nieodpłatnej mediacji będzie chciała skorzystać osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, która zainicjuje postępowanie mediacyjne z przedsiębiorcą, którym może być osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą lub osoba prawna. W takiej sytuacji zaproszona strona może podjąć udział w mediacji i nie ma znaczenia tutaj czy zatrudnia inne osoby, nie składa też wyżej wymienionego oświadczenia.

W Polsce co roku do sądów trafia kilkanaście milionów spraw, a czas postępowania jest zwykle długi. Jeśli do tego dodamy min. 5% kosztów postępowania w kontekście wartości przedmiotu sporu oraz niepewny wyrok - mediacja jest tanią i szybką metodą rozwiązywania sporów gospodarczych, gdzie mamy wpływ na jej przebieg i wynik. Ze względu na dobrowolność - na każdym etapie możemy też zrezygnować z mediacji, więc próba polubownego rozwiązania sporu wydaje się najlepszą próbą rozwiązania trudnej sytuacji.

Warto wspomnieć też o dyskrecji i obowiązującej w mediacji tajemnicy, co w sytuacji sporu może mieć także istotne znaczenie w ochronie wizerunku przedsiębiorcy oraz w zachowaniu poufnych informacji.

Formuła mediacji daje też możliwość zachowania lub odbudowania co najmniej neutralnych relacji między stronami.

Strony konfliktu, zawierając ugodę, akceptują taki sposób zakończenia sporu. To oznacza zazwyczaj dobrowolne wykonanie ugody, bez konieczności kierowania jej do egzekucji. Ocenia się, że około 80% ugód mediacyjnych jest wykonywanych dobrowolnie, bez przymusu

egzekucyjnego. To w oczywisty sposób oszczędza czas i pieniądze związane z postępowaniem komorniczym.

Jednocześnie należy podkreślić, że jeśli zawarta w mediacji ugoda nie jest wykonywana dobrowolnie, można wystąpić do sądu o jej zatwierdzenie, nadanie jej klauzuli wykonalności i skierować jako tytuł wykonawczy do egzekucji.

W mediacji strony przedstawiają nawzajem swoje racje i samodzielnie decydują o sposobie zaspokojenia swoich interesów, zgodnie ze swoimi potrzebami. Tylko wtedy, gdy jest to dla nich korzystne, strony zawierają ugody. Udział w mediacji, sposób i czas jej zakończenia jest więc zależny od woli stron i ich potrzeb. Mediacja zakończona ugodą jest sukcesem obu stron, pozwala ograniczyć koszty emocjonalne i wizerunkowe związane z rozwiązywaniem sporu w postępowaniu sądowym. Mediacja pozwala też uniknąć eskalacji konfliktu oraz stwarza szersze możliwości dla treści zawieranej przez strony ugody.

Do mediacji z zakresu prawa gospodarczego oraz prawa pracy (z inicjatywy pracownika względem pracodawcy) można kierować każdy spór i konflikt, w którym dopuszczalne jest zawarcie ugody. Szczególnie dotyczy to spraw o zapłatę należności, wykonania umów, ustalenia odszkodowań, roszczeń itd.

*Publikacja powstała przy współpracy
ze Stowarzyszeniem Mediatorów Polskich*

